

- ๑. ชื่อโครงการ โครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ เพื่อสร้างความรอบรู้ในชุมชน
- ๒. ยุทธศาสตร์ ๑ ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเป็นเลิศ (Prevention & Promotion Excellent)
- ๓. หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมีนโยบายในการปฏิรูปความรู้และการสื่อสารด้านสุขภาพ เพื่อผลักดันให้การทำงานด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการสร้างพลเมืองไทยให้เป็นพลเมืองที่มีสุขภาพดีอย่างเป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งปัจจัยสู่ความสำเร็จของการปฏิรูปความรู้และการสื่อสารสุขภาพ คือ การพัฒนาความสามารถของประชาชนให้มีความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัว และชุมชนได้โดยการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ (Health Literacy) ตามข้อเสนอขององค์การอนามัยโลก ที่กล่าวว่า “การพัฒนาและส่งเสริมให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาพเป็นการสร้างและพัฒนาขีดความสามารถในระดับบุคคลในการดำรงรักษาสุขภาพของตนเองอย่างยั่งยืน” การส่งเสริมความรู้ด้านสุขภาพเป็นนโยบายในการขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพตามนโยบายการปฏิรูปความรู้และการสื่อสารสุขภาพแห่งชาติ อันจะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ประชาชนไทยทุกกลุ่มวัยมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ

การแก้ไขปัญหาสุขภาพที่ได้ผลและมีความยั่งยืน ต้องแก้ไขปัญหาที่พฤติกรรมสุขภาพ ด้วยการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพพื้นฐานให้มีการปฏิบัติอย่างเป็นสุขนิสัย และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพลดโรคต่างๆ ด้วยการสาธารณสุขเชิงรุก เน้นการส่งเสริมและป้องกันโรค โดยใช้กลวิธีในการสร้างองค์ความรู้ใน ๓ เป้าหมายหลักมาเป็นกลวิธีในการแก้ปัญหา ความรอบรู้สุขภาพ หมายถึง ระดับความสามารถของบุคคลในการแสวงหา หรือเข้าถึงข้อมูล เข้าใจข้อมูล เพื่อการตัดสินใจที่เหมาะสมสำหรับตนเอง ความรอบรู้สุขภาพ หมายถึง ผลลัพธ์ของการดำเนินการให้ข้อมูลของผู้ให้บริการในโรงพยาบาลที่ทำให้ผู้รับบริการรู้สึกว่าคุณข้อมูลนั้นเกี่ยวข้องกับตนเองทั้งที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต สภาพการเจ็บป่วย อาการที่มีอยู่เป็นอยู่ นอกจากนี้ข้อมูลที่ให้มายังเป็นข้อมูลที่เข้าใจได้ง่าย เข้าใจได้เอง หรือมีคนช่วยให้คำตอบ หรือได้ตอบด้วย จนเกิดการตัดสินใจในการรับการรักษา หรือ การไต่ถาม ตลอดจนการทำกิจกรรมที่บ้าน เพื่อให้หายจากโรค พ้นจากการเจ็บป่วย และสร้างเสริมสุขภาพให้แข็งแรงดังเดิมได้ ทั้งนี้ขึ้นกับสภาพการเจ็บป่วย หรือกระบวนการรักษาของผู้ป่วยเป็นสำคัญ (ชนวนทอง ธนสุ กาญจน, ๒๕๖๑)

การสร้างความรู้ในชุมชน ซึ่งกระบวนการความสำเร็จต้องสนับสนุนให้ประชาชน และกลุ่มเป้าหมายการดำเนินงาน เข้าถึง เข้าใจข้อมูล ความรู้และการจัดบริการสุขภาพระดับพื้นที่จำเป็นได้ง่าย สามารถตอบโต้ซักถาม ตัดสินใจ เลือกรับ ปรับใจ และสามารถส่งต่อได้ ในการสร้างความรู้เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ และจัดปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดพฤติกรรมสุขภาพซึ่งรวมถึงปัจจัยภายในตัวบุคคล เช่น ความรู้ ทักษะ ค่านิยม เป็นต้น และปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเอื้อหรือปัจจัยเสริมให้เกิดพฤติกรรม เช่น สิ่งของที่เอื้ออำนวยความสะดวก กระแสสังคม เป็นต้น ให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้องและการส่งเสริมให้ชุมชนและประชาชนพึ่งตนเองด้านสุขภาพได้ ซึ่งจะทำให้ประชาชนลดความเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยและอันตรายแก่สุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) และแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๔) ในยุทธศาสตร์ด้านที่ ๑ เร่งการเสริมสร้างสุขภาพคนไทยเชิงรุก และในแผนปฏิรูปประเทศ ๑๐ ด้านซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ด้านสาธารณสุข ได้ระบุไว้ในข้อที่ ๔ ความ

รอบรู้ด้านสุขภาพ โดยมุ่งให้เกิดการสร้างความรู้ด้านสุขภาพในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดการปัจจัยเสี่ยงและสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อโรค วิถีชีวิต ด้วยการรวมพลังขับเคลื่อนจากทุกภาคส่วนอย่างบูรณาการสมดุล ยั่งยืน และเป็นสุข บนพื้นฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินงานพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพนั้น หน่วยงานสาธารณสุขทุกระดับ เครือข่ายต่างๆ โดยเฉพาะโรงพยาบาล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งให้การดูแลด้านสุขภาพกับประชาชนในชุมชนอย่างใกล้ชิด ต้องมีความเข้าใจและพัฒนาตนเองเพื่อเป็น “นักปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ” ซึ่งเป็น ๑ ใน ๕ ทักษะปฐมภูมิของนักสุขภาพครอบครัว และร่วมมือกันดำเนินงานกระบวนการสร้างความรู้ด้านสุขภาพ สร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพของประชาชนโดยการเฝ้าระวังพฤติกรรมสุขภาพ การปรับเปลี่ยนและสร้างเสริมพฤติกรรมสุขภาพ การสื่อสารสุขภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีสุขภาพดี สามารถพึ่งตนเองทางด้านสุขภาพได้ ลดปัญหาสาธารณสุขในระยะยาว ซึ่งเป็นเป้าประสงค์หนึ่งของกระทรวงสาธารณสุข คือ “ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง สามารถลดภาวะโรคภัยคุกคามและความรุนแรงด้านสุขภาพได้”

๔. วัตถุประสงค์

- ๔.๑ ชุมชนเป้าหมาย มีการดำเนินกิจกรรมพัฒนาสู่การเป็นชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ
- ๔.๒ ประชาชนในหมู่บ้านเป้าหมาย มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพผ่านเกณฑ์การประเมิน

๕. เป้าหมาย

หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ จำนวน ๑ หมู่บ้าน (หมู่ที่ ๑ บ้านแม่ลาน้อย)

๖. ตัวชี้วัดความสำเร็จโครงการ

- ๖.๑ ชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ มีการดำเนินงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ร้อยละ ๑๐๐
- ๖.๒ ประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ร้อยละ ๕๐ มีความรู้ และพฤติกรรมสุขภาพดีขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม

๗. วิธีดำเนินการ

๗.๑ ประชุมคณะกรรมการ Risk & Harm ทึมนำ ในระดับอำเภอ เพื่อประสานแผนการดำเนินงานปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๗.๒ ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ และจัดทำแผนงาน

๗.๓ จัดทำคู่มือข้อมูลความรู้แจกให้กับชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ (สนับสนุนจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน)

๗.๔ จัดกิจกรรมอบรมสร้างความรู้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพในชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ หมู่บ้านเป้าหมาย

๗.๕ จัดกิจกรรมเวทีนำเสนอผลการดำเนินงาน และสรุปงาน

๘. ระยะเวลาดำเนินงาน

พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ถึง กันยายน ๒๕๖๒

๙. สถานที่ดำเนินงาน

หมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ จำนวน ๑ หมู่บ้าน

๑๐. งบประมาณ

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๘,๕๐๐ บาท (หนึ่งหมื่นแปดพันห้าร้อยบาทถ้วน) ตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- ค่าอาหารกลางวัน ๑๕๐ บาท x ๓๐ คน x ๑ วัน ๔,๕๐๐ บาท
- ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๓๕ บาท x ๓๐ คน x ๒ มื้อ ๒,๑๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร ๒๕๐ บาท x ๗ คน x ๕ ชม. ๘,๗๕๐ บาท
- ค่าถ่ายเอกสาร ๓,๑๕๐ บาท

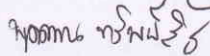
รวมเป็นเงิน ๑๘,๕๐๐ บาท
(หนึ่งหมื่นแปดพันห้าร้อยบาทถ้วน)

หมายเหตุ งบประมาณแต่ละรายการเฉลี่ยจ่ายแทนกันได้

๑๑. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๑.๑ ชุมชนเป้าหมายดำเนินกิจกรรมพัฒนาสู่การเป็นชุมชนรอบรู้ด้านสุขภาพ
- ๑๑.๒ ประชาชนหมู่บ้านเป้าหมายผ่านเกณฑ์การประเมินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ

๑๒. ผู้รับผิดชอบโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเพื่อสร้างความรอบรู้ในชุมชน ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

(นางพุดตาน ทรัพย์ศิริ)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

๑๓. ผู้เสนอโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเพื่อสร้างความรอบรู้ในชุมชน ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

(นางมัตติกา กมลศรี)

พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

๑๔. ผู้อนุมัติโครงการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพเพื่อสร้างความรอบรู้ในชุมชน ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

(นายบัณฑิต ดวงดี)

นายแพทย์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่ลาน้อย